

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж1 459/20
14.2.2020.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мартиновић, председника већа, Марине Кларић Живковић и Зорице Смирчић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против туженог "АА", ради накнаде штете, решавајући по поднетом предлогу тужиоца за понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године, у седници већа одржаној дана 14.2.2020. године,

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ предлог тужиоца па се **ДОЗВОЉАВА** понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године и изриче укидање пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3453/10 од 28.10.2011. године, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име исплате дела зараде по основу остварених прековремених сати у периоду фебруар 2003.- април 2004. године исплати укупно 87.456,68 динара, са законском затезном каматом и то:

- на износ од 4.424,99 динара, почев од 15.3.2003. године па до исплате,
- на износ од 12.280,80 динара, почев од 15.4.2003. године па до исплате,
- на износ од 6.551,76 динара, почев од 15.5.2003. године па до исплате,
- на износ од 6.411,53 динара, почев од 15.6.2003. године па до исплате,
- на износ од 12.176,27 динара, почев од 15.7.2003. године па до исплате,
- на износ од 3.428,81 динара, почев од 15.8.2003. године па до исплате,
- на износ од 9.625,64 динара, почев од 15.10.2003. године па до исплате,
- на износ од 11.156,57 динара, почев од 15.12.2003. године па до исплате,
- на износ од 3.187,51 динара, почев од 15.01.2004. године па до исплате,

-на износ од 8.379,71 динар, почев од 15.02.2004. године па до исплате,
-на износ од 3.887,99 динара, почев од 15.04.2004. године па до исплате,
-на износ од 5.954,10 динара, почев од 15.05.2004. године па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду ПП 3453/10 од 28.10.2011. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име исплате дела зараде по основу остварених прековремених сати у периоду од фебруара 2003.-април 2004. године исплати укупно 87.456,68 динара, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости па до исплате, све ближе описано и опредељено у његовом садржају у року од 8 дана од пријема писменог отправака пресуде под претњом принудног извршења.

Против ове пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права са предлогом као у жалби.

Апелациони суд у Београду, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против ове пресуде донео је пресуду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године којом је потврдио пресуду Првог основног суда у Београду ПП 3453/10 од 28.10.2011. године, и жалбу туженог одбио као неосновану и одбио као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу накади трошкове поступка по жалби.

Тужилац је поднео предлог за понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године и предложио да се изрекне укидање пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године и донесе нова одлука у овој правној ствари.

У прилог поднетог предлога за понављање поступка навео је да је Уставни суд РС донео одлуку Уж 4765/2014 од 29.6.2015. године, којом је усвојена уставна жалба АА овде тужиоца и утврђено да је пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3001/12 од 26.3.2014. године повређено право подносиоца уставне жалбе овде тужиоца на једнаку заштиту права зајамчену одредбом члана 36 Устава РС, док је у преосталом делу уставна жалба одбачена. Ради тога, поштујући одредбу члана 422 тачка 11 ЗПП, по схватању тужиоца остварени су разлози за понављање поступка и доношења предложене одлуке.

Првостепени суд је по одржаном рочишту предмет доставио овом суду ради доношења одлуке по предлогу за понављање поступка.

Тужени је оставио суду на оцену стављени предлог за понављање поступка.

У присуству претходних разлога овај суд је решио по поднетом предлогу за понављање поступка као у изреци овог решења.

Ради тога, овај суд је нашао да су стекли услови да се донесе нова одлука по жалби, а на основу овлашћења из одредбе члана 429 став 3 ЗПП.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде Првог основног суда у Београду П1 3453/10 од 28.10.2011. године, а на основу овлашћења из одредабе члана 372 ЗПП, ("Службени гласник РС", бр.125/04 и 111/09), у вези одредбе члана 506 став 1 новог ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11), Апелациони суд је нашао:

-жалба је основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене одредбом члана 361 став 2 тачка 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/04) у вези одредбе члана 506 став 1 новог ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11), на које Апелациони суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на њену правилност и законитост.

Према чињеничном утврђењу у првостепеном поступку следи да је тужилац био запослен код туженог пре фебруара 2003. године на радном месту авио-механичар ВКВ са дозволом, АМС/ИРЕ у Одељењу линијског одржавања, делатност технички послови, да је радио у сменама и остарио број радних часова као у месечним извештајима о раду туженог, да је одлуком туженог број 847 од 19.3.1997. године, о утврђивању нарочито тешких, напорних и по здравље штетних радних места утврђено да се тешким, напорним и по здравље штетним радним местима сматрају радна места на којима се радни стаж рачуна са увећаним трајањем и да се радницима који раде на таквим радним местима радно време скраћује на тридесетшест часова месечно у складу са Колективним уговором, а да су директори организационих целина овлашћени да утврде распоред, почетак и завршетак радног времена, да је ставом седам ове одлуке утврђено да саставни део ове одлуке чини списак радних места ваздухопловних механичара на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем, да је одлуком туженог директора техничких послова број 1426 од 11.6.2004. године у тачки 1 одређено да се скраћује радно време и износи тридесетшест часова седмичнона радним местима са повећаним ризиком од повређивања, натсанка професионалних обољења и здравствених оштећења, а међу којим радним местима набројаној радно место на коме је у спорном периоду радио тужилац, да је одлуком генералног директора туженог број 1079 од 10.06.2004. године утврђено да запосленима у техничким пословима скраћује радно време тако да пуно радно веме износи тридесетшест часова, недељно, да се овако радно време сматра пуним радним временом у смислу обрачунавања и исплате зараде и остваривања других права из радног односа, да је одлуком одређено да њеним ступањем на снагу престаје да важи одлука бр.847 од 19.3.1997. године, о утврђивању нарочито тешких, напорних и за здравље опасних послова, да је авио-механичарима укинута бенефицирани радни стаж и да су на бази прерасподеле радног времена на годишњем нивоу остварили само пун фонд сати од четрдесет часова недељно у складу са законом, да је одлуком о прерасподели радног времена бр.2745 од 25.11.2003. године, за све запослене у техничким пословима чије је радно време организовано током 24 часа дневно где је могуће прекорачење утврђеног фонда сати вршена прерасподела

радног времена за 2003. године тако да укупно радно време у току текуће године не буде дуже од пуног раног времена, да прерасподела радног времена се заснива на законом утврђеном фонду 40 сати на седмичном нивоу, да овом одлуком се дефинишу све прерасподеле и конкретан распоред рада укључивши и утврђивање слободних сати или дана стављања у надлежност шефова одељења смена, при чему је сваки шеф одговоран за расподелу свом одељењу, да су потписиници Споразума број 1319 од 28.5.2007. године констатовали да директор туженог је донео одлуку број 925/25 од маја месеца 2004. године са критеријумима за утврђивање радних места са посебним условима рада чиме је поступљено по налогу инспекције рада у складу са захтевима струковног синдиката ваздухопловних механичара, утврђено је и да је процес рада био организован у пет смена до 2003. године када је број смена смањен на четири са задржавањем истог броја авиомеханичара, да су запослени радили у турнусима, један дан од 7,00 до 19,00 часова, следећи дан од 19,00 до 7,00 часова да би потом имали два слободна дана и да у том режиму су радили до повратка на пет смена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања те одредбе члана 34 став 1 Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 73/01), члана 36 став 1 истог закона и члана 41 став 1 истог закона првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован имајући у виду да му не припада право на увећање зараде по основу прековременог рада јер у утуженом периоду послови на којима је радио тужилац нису били у режиму скраћеног радног времена и није постојао основ за скраћено радно време јер општим актом туженог који је важио у утуженом периоду тако нешто није било предвиђено за радно место тужиоца. Исто тако првостепени суд је нашао да тужилац није остварио право на увећање зараде по основу прековременог рада јер истог није ни било већ је тужени искористио законску могућност прерасподеле радног времена, а која могућност је предвиђена и Колективним уговором и уговором о раду и да у оваквом режиму рада нормална је појава да седмични или месечни фонд радних часова пређе законски оквир у једном периоду, да би у другом периоду овај фонд био сразмерно скраћен како би се у годишњем просеку остварило редовно радно време.

Доносећи ожалбену пресуду првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право због чега је првостепена пресуда морала бити преиначена.

Одредбом члана 81 тада важећег Закона о раду прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Запосленом се грантује једнака зарада за исти рад, или рад исте вредности који остварује код послодавца. Зарада у смислу члана 1 овог члана чини зарада коју запослени остварује за обављени рад у време проведено на раду, увећана зарада, накнада зараде и друга примања осим накнаде трошкова из члана 89 Овог закона.

Општим актом или уговором о раду утврђују се елементи за утврђивање зараде и начин утврђивања зараде док се одредбом члана 82 овог закона прописује да запослени има право на увећану зараду у складу са општим актом или уговором о раду за прековремени рад.

Из одредбе члана 12 анекса Колективног уговора туженог из предметног периода прописано је да радно време ваздухопловних механичара који ради три односно четири смене или ноћу износи 36 часова у радној недељи у складу са законом и да се уговор примењује од 1.6.1995. године те да се закључује за период од 31.12.1995. године као и одлуке генералног директора туженог од 19.3.1997. године којим је донета одлука о утврђивању нарочито тешких, напорних и по здравље штетних радних места, те да се на таквим радним местима радна недеља износи 36 часова с тим да се скраћено радно време у погледу остваривања зараде и других пирмања радника сматра пуним радним временом. Правилник је исправљен 15.11.1999. године тако што се рачунање радног стажа са увећањем за радно место тужиоца је брисано, а накнадно је донета одлука директора од 10.6.2004. године која се односи на скраћено време на 36 часова седмично.

Како у конкретном случају зарада тужиоцу је исплаћивана за четрдесетчасовну радну недељу чија висина је одредбом члана 36 став 1 Закона о раду прописано да запосленом који ради на нарочито тешким напорним и за здравље штетним пословима утврђеним законом и општим актом на којим се и поред примене одговарајућих мера заштите на раду постоји повећање штетног дејства за здравље запосленог, скраћује се радно време сразмерно штетном дејству услова рада за здравље у раду, способност, највише десет часова недељно, а ставом 3 истог члана је прописано да се запослени који ради скраћено радно време у смислу става првог овог члана има сва права као да ради са пуним радним временом. Како је тужилац са туженим закључио уговор о раду, а од одлуке туженог из 1997. године па све до одлуке туженог из 2004. године тужилац је требао да ради 36 сати недељно обзиром на врсту посла који је радио и карактеристике наведеног посла, а фактички ради дуже, а то је дато у изврштају туженог и обзиром да је тужилац до закључења уговора о раду до дана подношења тужбе није мењао радно правни статус. Погрешно је првостепени суд оценио да тужиоцу не припада право на накнаду за радне сате које је фактички радио дуже од 36 сати недељно за цео утужени период. Ово посебно имајући у виду одлуку Уставног суда Републике Србије Уж 4765/2014 од 29.6.2015. године којим је усвојена уставна жалба тужиоца и одлучено да му је повређено право на једнаку заштиту права зајамчено одредбом члана 36 став 1 Устава Републике Србије.

Суд је ценио наводе жалбе тужиоца па је нашао да су исти основани с обзиром на изложен став из назначене одлуке Уставног суда.

Са изложеног, а сходно одредби члана 429 став 4 и члана 380 тачка 4 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/04 и 111/09) у вези одредбе члана 506 новог ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011) одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Весна Мартиновић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић